

Rød regering = fair flygtningepolitik?

Af Zenia Menzer

08-11-2011

Den 15. september fik Danmark en ny regering med Socialdemokraternes Helle Thorning Schmidt i front for en S-R-SF-regering. Men hvad betyder regeringsskiftet for de flygtninge, der kommer til Danmark og for de, der har boet her i flere år?

For første gang i ti år er blå blok blevet skiftet ud, og statsministerposten er blevet overdraget til en rød politiker. Men trods den nyvalgte røde regering er Venstre det største parti i Folketinget, og der er ingen tvivl om, at blå blok stadig kommer til at have stor indflydelse på fremtidige beslutninger. Venstre kommer til at være dominerende i arbejdet omkring, hvad der kan laves i en ny opposition, og det vil få konsekvenser for, hvad der er mulighed for at få gennemført.

Samtidig tyder alt på, at Socialdemokraterne vil møde modstand, når de skal have et samarbejde op at køre med henholdsvis Enhedslisten og Radikale Venstre, og meget af modstanden vil opleves på det grundlag, der skal lægges for det fremtidige arbejde i forhold til flygtninge- og integrationspolitikken. Dertil skal lægges den modstand, Enhedslisten og Radikale Venstre møder i samarbejdet med Socialdemokraterne, der indtil videre har resulteret i, at for eksempel 24-års reglen stadig står ved magt.

”DFUNK er overordnet optimistiske i forhold til den del af det nye regeringsgrundlag, der omhandler flygtninge. Står regeringen ved sit ord, tyder det på, at der er fremskridt i vente. Vi mener dog, at der fortsat er nogle problematiske områder, der ikke i tilstrækkelig høj grad har været blandt politikernes overvejelser” udtaler DFUNK’s landsforkvinde Anne Katrine Lundsryd Heide-Jørgensen.

Flere midler til de dårligt stillede

I regeringsgrundlaget nævnes det, at lave ydelser såsom starthjælpen og kontanthjælpsloftet skal afskaffes. Det betyder, at de flygtninge, der før havde få midler at leve for hver måned, nu får en hjælp, der er hårdt tiltrængt. De får med andre ord bedre livsvilkår, hvilket vi i DFUNK kun kan

glæde os over. Op til nu har specielt unge uledsagede flygtninge været begrænsede i deres sociale liv på grund af manglende midler. Det er derfor også et punkt, DFUNK vil følge nøje fremover, fordi vi forventer opstramninger på området. Unge flygtninge må ganske simpelt ikke indskrænkes på den måde, da det kan have massiv indflydelse på deres mentale helbred. Dertil skal lægges, at det i sidste ende bremser integrationen, hvilket hverken danskere eller flygtninge kan være tjent med.

Socialt netværk forbedrer integrationen

For mange unge – specielt uledsagede – flygtninge er det et stort problem, at de ikke har et socialt netværk og ikke kender nogen unge danskere. De unge danskere har stor betydning i forhold til implementeringen af de unge flygtninge i det danske samfund, men oftest er det svært for unge flygtninge at komme i kontakt med unge danskere. Edith Montgomery, cand.psyk. og PhD, der har arbejdet intensivt med flygtningebørn og unge flygtninge, der kommer til Danmark, skriver blandt andet:

”Networks of friends, supporting institutions and groups, such as schools, can be deciding factors for whether refugees and immigrants will be able to cope with life in the new society.”
(Montgomery, 2011, s.28)

Ifølge Montgomery er det altså grundlæggende for flygtningenes tilpasning og velbefindende, at de bliver sat i kontakt med andre mennesker og specielt danskere, når de ankommer til og befinder sig i et nyt land.

”At unge flygtninge har haft så få midler at leve for har været afgørende for deres sociale liv - eller mangel på samme, og derfor håber vi på, at der også på dette område kommer til at ske forbedringer. DFUNK vil følge regeringens kommende udspil, da vi netop er af den overbevisning, at de unge uledsagede er en gruppe, der kræver særlig hjælp og støtte” siger DFUNK’s politiske næstforkvinde Ella Sofie Samberg.

Montgomery nævner også flere steder i hendes disputatsafhandling ”Trauma, Exile and Mental Health in Young Refugees”, at asylbørn lider under dårligt helbred, og at især uledsagede asylbørn er en udsat gruppe. Hvis denne gruppe børn ikke får den nødvendige opmærksomhed og ikke får bearbejdet deres traumer gennem for eksempel terapi eller psykologsamtaler, kan de udvikle sig til mere kroniske psykologiske problemer.

I regeringsgrundlaget står der ikke noget om unge uledsagede flygtninge som en gruppe, der skal have særlig hjælp og opmærksomhed. Det nævnes, at udlændingeloven skal gennemses på baggrund af børnekonventionen, men hvorvidt den formulering sigter til ændring af familiesammenføringsreglerne for børn er uvist. DFUNK savner klare rammer på området, da det er klart, at gruppen af unge uledsagede flygtninge bør og skal stå frem som en gruppe, der kræver noget ekstra – ikke kun på grund af de traumatiserende oplevelser, de har med sig, men også fordi de oplever vanskeligheder ved at indfinde sig i Danmark:

”[...] experiencing discrimination may also affect the young refugees' perception of the exile country at large with the result that they turn away from people whom they identify as the assaulting group (the exile-country population), and strengthen their identification and association with their own ethnic group, which thus affects social adaptation negatively.”
(Montgomery, 2011, s.30)

Ifølge dette udsagn er det ødelæggende for integrationen, at de unge flygtninge ikke kommer i kontakt med unge danskere, fordi de derfor ikke kommer tæt på den danske kultur og bliver trygget ved den. Det er på den måde et stort problem, at de unge flygtninge placeres på asylcentre rundt omkring i landet eller bliver boligplaceret langt væk fra unge danskere.

Asylcentre må ikke være permanente opholdssteder

Det er efterhånden velkendt, at nogle asylcentre har huset asylansøgere i flere år ad gangen, og det ser vi i DFUNK som meget kritisabelt: *”Asylcentre er ikke og må ikke fungere som permanente opholdssteder for asylansøgere, da det kan påvirke deres mentale sundhed i ganske alvorlig grad”* udtaler Ella Sofie Samberg. Samtidig kan hele processen omkring asylansøgere være meget stressende for det enkelte individ, og længden på behandlingstiden har stor indflydelse på asylansøgernes psykologiske tilstande:

”[...] the length of the asylum-seeking process has been found to predict the extent of psychological problems. When the parents' psychological problems increase, it influences their relationship with their children, and it will have an impact on the children's development and ability to function.” (Montgomery, 2011, s.22)

Vi i DFUNK kan kun understrege, hvor ødelæggende det kan være for flygtninge at bo på

asylcentre, og derfor er vi meget begejstrede for afsnittet i regeringsgrundlaget, der handler om asylcentre:

”Regeringen vil sikre en ordentlig og anstændig behandling af asylansøgerne, mens de er i Danmark. Asylansøgerne skal have mulighed for at arbejde og bo uden for asylcentrene.”
(Regeringsgrundlaget, 2011, s.52)

DFUNK er dog skeptiske omkring den sætning, der handler om, at asylansøgere skal have visse nye muligheder efter et halvt år: *”I regeringsgrundlaget nævnes det, at asylansøgere skal have mulighed for at arbejde og bo uden for asylcentrene efter et halvt år, men hvornår det halve år starter, er uklart. Starter det, når asylansøgeren ankommer til Danmark, eller træder det først i kraft, når asylsøgerens sag bliver behandlet?”* spørger Anne Katrine Lundsryd Heide-Jørgensen, for en detalje som denne kunne godt gå hen og blive afgørende i forhold til sagsbehandlingstiden. Derfor er det et punkt, DFUNK fortsat vil fokusere på. Problemet knytter sig til betingelsen om ”samarbejde” i tilfælde af afslag. Det rejser en række andre spørgsmål som for eksempel, om asylansøgeren skal flytte tilbage til centret, hvis han eller hun ikke ønsker at rejse ud af Danmark frivilligt? Skal børnene stadig gå i asylcenterinstitutioner? Skal de voksne være tilknyttet centerets praktikfunktioner, og hvad betyder det i praksis, at de får retten til at arbejde?

Dertil skal nævnes, at regeringsgrundlaget lægger vægt på at forbedre vilkårene for flygtninge, der kommer til landet fremover, hvilket er positivt. Men hvad med de flygtninge, der har siddet i asylcentre i årevis og er mærkede af det? Gruppen af flygtninge, der har siddet i asylcentre i mange år, har muligvis udviklet traumer eller andre mentale problemer i forbindelse med deres ophold, og det skal der helt sikkert tages hånd om. Det er et af de punkter, DFUNK går meget op i, da meget af vores arbejde med unge flygtninge netop handler om at hjælpe dem videre trods en svær start i Danmark.

Den nye regering har med deres udspil givet os grund til optimisme, men vi forholder os stadig afventende, da vi også skal se udspillende forme sig i praksis.